

Gij Saeh Dajndaem Luzliengz

六良农事

□ Vangz Haijyen sij Vangz Gyanghmyauz hoiz

黄海燕 著 王江苗 译

Daj gai buh daengz dajndaem, daj ndaw singz daengz lajmbanj, Mandwngh senjdieg guh seng’eiq, lij mbouj noix saek baez sanghvei hozdung. Mandwngh ciengzseiz buet coh lajmbanj, saeknoh hix yied ngoenz yied ndaem, gyoengq cejnuengx sanghvei baezbaez raen de, cungj riu de: “Deng ndit ciuq lumj aen meizgiuz lo.” Mandwngh mbe song fwngz, riuhehe baij byailwgfwngz baenz diuz baenz diuz riz dek ndaemndet saeqset, caeuq doengh diuz riz deng heh vangvang raehraeh angjfwngz laengfwngz deng go’em gat byoengq. Livaz myagyawj fajfwngz Mandwngh cocatcat, riu naeuz: “Di neix mbouj ngaihsaeh, mbouj ngaih-saeh.” Livaz dwg vunz lajmbanj, cungj dekriz caeuq gatsieng neix, de deng lai lo. De mbik aen Gyoijsihgung henjgim ndeu, sam haj gaemz cix gwn liux. Youh mbik aen ndeu, gaem youq ndaw angjfwngz, dag yawj aen Gyoijsihgung miz geijlai hung. Sing de loq hep di naeuz: “Ndae hawj Mandwngh fat mbawcingq habgek, gvaq geij bi, gou caemh baema guh nungzminz.”

Mandwngh dwg vunz ndaw singz caengz gaem gvaq fagliemz saek baez, bi daih’it makgyoij couh sou ndaej lai lo. Baenz aen baenz aen Gyoijsihgung naekgywggwyg ciuyinx doengh boux canghbuenq diegrog, bihaenx cib’it nyied, Mbanjluzliengz hong nyaengqnyat, nauhyied dangqmaz, vunzhong nyaengq raemj oij、caengh oij、cang ci, ci cang rim Gyoijsihgung aen dem aen yiengjhumhum hai ok Luzliengz. Byai da Mandwngh nyaeuqnyet, naihai sim’angq raixcaix.

Mandwngh muenghyawj daengzcog, hoeng de gig vaiq couh simnaiq. Bi daihngaih, ndaw mbanj haujlai vunz cungj gaenriengz ndaem Gyoijsihgung, Mbanjluzliengz dauqcawq dwg baenz benq mbaw gyoij heuswdswd. Gyoengq vunzmbanj ndaem go-gyoij deihnyaennyaen, go’gyoij doxcaenx ndaetndat, lumj ngoenzhaw vunz gwnzhaw ningnyaengnyaeng. Seizfwn gig vaiq daeuj daengz, ndwenloeg doek fwn bongj rumz, dongj doengh go gyoij haenx. Hwnz ndeu, lienz ngoenz ndeu, go’gyoij laemx baenz benq baenz benq.

Mbanjluzliengz ndaem go’gyoij Sihgung, doeklaeng guh mbouj baenz law.

Ngeih

Livaz gietdingh gyahaeuj aen donzdui Mandwngh caeuq Gijningz sienseng, caez dajcauh Mbanjluzliengz. Gyoengqde sam boux daj siujyoz daengz cunghyoz cungj dwg doengzhag caemh ban, caez guhdoih gvaq seiziq、seiz nyezrauh caeuq seizcoz, seizneix youh caez buek guh seng’eiq.

Ranz Livaz youq rog singz, daj iq couh raen gvenq bohme h doq dajndaem, doq guh di gaicawx. Ngeihcib bi gaxgonq, yienhsingz coh baihdoeng

从卖衣服到种地，从城里到农村，战场转移的曼登，仍不缺席商会的每一次活动。曼登的肤色随着她一次次往农村跑，一天比一天黝黑，商会的姐妹们每次见到她，都忍不住打趣：“都晒得像个煤球了。”曼登摊开双手，笑呵呵地向她们展示指肚上的一条条细黑裂纹，以及手心手背上芒草割破的交错划痕。丽华瞄一眼曼登粗糙的手，笑说：“小儿科，小儿科啦。”丽华是农村人，这样的裂纹和伤痕，她经历多了。她掰开一个金黄的西贡蕉，三五口吃掉。又掰开一个，拢于掌心，以掂量西贡蕉腰身的肥瘦。然后用略微沙哑的嗓音说：“可以给曼登发合格证了，过几年，我也回去当农民。”

从没拿过锄头镰刀的城里人曼登，第一年就收到土地的盛大馈赠。沉甸甸的西贡蕉吸引来外地老板，那年十一月，六良屯是一派热闹景象，工人们忙着割蕉、称重、装车，一辆辆装满西贡蕉的车子轰隆隆驶出六良。曼登眼角的鱼尾纹，一条条地游漾起来。

曼登憧憬着来年，可很快她就沮丧了。第二年，村里很多人都跟风种起了西贡蕉，六良屯变成一片翠绿的蕉海。村民们把西贡蕉种得密实，蕉丛长得挨挨挤挤，像圩日里人头攒动的街头。雨季很快到来了，六月的风夹着六月的雨，扫过蕉林。一个夜晚，加一个白天，西贡蕉一片片倒下。

六良屯的西贡蕉种植，以失败告终。

二

丽华决定加入到曼登和启宁先生的团队里，一起打造六良屯。他们三人从小学到中学都是同班同学，一起度过童年、少年和青年，如今又一起在生意场里打拼。

丽华家在城郊，从小看惯了父母一边种地，一边做些小生意。二十年前，县城东扩，那个城郊小村庄迎来了彻底的拆迁，丽华家得到了一笔补偿和重新划分的宅基地。这些年里，丽华经营过家电、百货、五金，也干过裁缝，后来贩运木材，一路摸爬滚打，既当工人，又当老板，生意越做越大。可丽华心里，仍还想念着那些金灿灿的稻浪，绿油油的菜地。闲暇之余，她喜欢踩着自行车，去附近的村庄转悠，与农民朋友聊天，在农田边抚弄稻禾，或摘一把地里的苦麦菜，放松心情，让思绪自由沉进过去的时光。

六良屯丽华去过几次，去启宁先生家聚餐，或去看曼登种的西贡蕉，那个地方，她一眼就喜欢上了。曼登种西贡蕉失败后，她曾和启宁先生、曼登探讨过失败的原因，从表面看，失败是因为村人无节制地跟风，不会科学种植和管理，城门失火殃及池鱼，可往深里说，是村人的心，他们没有方向。三个老同学都觉得，在六良屯发展种植业是对的，关键在引导和帮助村民。一个人富不是富，全村人富才是真的富。

找到问题症结所在，问题也就很快能迎刃而解了。曼登的眉毛舒展开来，三个老同学都乐了，茶水续了一杯又一杯，话题也越聊越多，六良屯的未来，在茶水里，在话语里，越来越清晰。

乡村振兴工作，乡贤的加入，是一股强大的力量。启宁先生建设家乡的热忱，很快获得了县工商联、镇政府、村委等支持。在后来的营商环境、技术指导、政策扶持、贷款、银企对接等方面，得到了很多帮助。

那年春节过后，租地工作正式开始了。按计划是打算租下八十亩。丽华和曼登拿着本子，坐在村前的榕树下，登记愿意租让的户主姓名及亩数。不承想到来的村民越来越多，不知不觉竟租下了一百三十亩地。

gya’ gvangq, aen mbanj iq rogsingz bungz daengz cekranz, ranz Livaz ndaej bit cienz boizbouj ndeu caeuq diegranz lingh veh hawj. Doengh bi neix, Livaz guh gij seng’eiq gai gyahden、bwzho、vujginh, hix guh canghdajnyib, doeklaeng yinh faex, doq sawq doq guh, dang vunzhong, youh dang lauxbanj, seng’eiq yied guh yied hung. Hoeng ndawsim Livaz, lij ngeix rienghaeux henjgywggwyg deng rumz ci hwnjhwnj roengzroengz, ngeix doengh aen suen-byaek heuswdswd de. Ndae hhoengq seiz, de maij caij danci, bae aen mbanj henzgyawj guhcaemz, caeuq bouxdaih nungzminz gangigoj, youq henznaz lumh gohaeux, roxnaeuz mbaet di byaekmiek ndaw reih, cuengqsoeng aensim, hawj sw hgeij roxnyinh vaiqlag cwxcaih.

Mbanjluzliengz Livaz bae gvaq geij baez, bae ranz Gijningz sienseng doxcomz gwn ngaiz, roxnaeuz bae yawj Gyoijsihgung Mandwngh ndaem haenx, benq dieg de, de baez yawj couh gyaezmaij lo. Mandwngh ndaem Gyoijsihgung mbouj baenz le, de gaenq caeuq Gijningz sienseng、Mandwngh yaenglwnh vihmaz guh mbouj baenz, yawj mbiengj-rog, guh mbouj baenz dwg aenvih vunzmbanj gaenriengz ndaem lai gvaqbouh, mbouj rox gohyoz dajndaem caeuq guenjieix, vunzmbanj guh mbouj baenz nangqdaengz bonjfaenh, hoeng yawj gizlaeg, dwg gyoengq vunzmbanj ngeixnaemj, gyoengqde mbouj miz fuengyiengq. Sam boux doengzhag laux cungj roxnyinh, youq Mbanjluzliengz guh dajndaem cingqdeng, gij youqgaenj de dwg dazyinx caeuq bangcoengh vunzmbanj. Boux vunz ndeu miz mbouj dwg miz, daengx mbanj vunz miz cij caencingq dwg miz.

Ra ok goekgaen, vwndiz couh gaijgez ndaej ngaih lo. Mandwngh naj hai lo, sam boux doengzhag laux cungj angqvauvau, raemxcaz boi dam boi, vah hix gangj hix lai, Mbanjluzliengz daengzcog dwg baenzlawz yiengh, gyoengqde ndoet caz, gangigoj seiz, roennaj aenmbanj yied daeuj yied cingcuj.

Guhhoengh gij hong lajmbanj, gij vunzak ndaw mbanj hix gya haeujdaeuj, dwg geu rengz ak ndeu. Gijningz sienseng baenzneix mizsim bae hwnqguh ranzmbanj, gig vaiq aeundaej doengh aen yienh gunghsanghlenz、cin cwngfuj caeuq cunhvej daemxcengj. Doeklaeng youq doengh gij fuengmienh vanzging guh seng’eiq、gisuz dazyinx、cwngfuj fuzrex、daigvanj、ngaenzhangz giyez, cungj ndaej daengz haujlai bangcoengh.

Bihaenx ndwencieng gvaq le, cingqsik hainduj co reih. Ciuq giva cij dajsuenq co betcib moux. Livaz caeuq Mandwngh gaem bonjbouh, naengh youq laj gorungz bak mbanj, daenggeiq mingzcoh bouxcawj boux nyienh co reih caeuq co geijlai moux. Ngeix mbouj daengz gyoengq vunzmbanj yied daeuj yied lai, mbouj haeujsim yawj gingqyienz co au bak samcib moux reih.

(2)